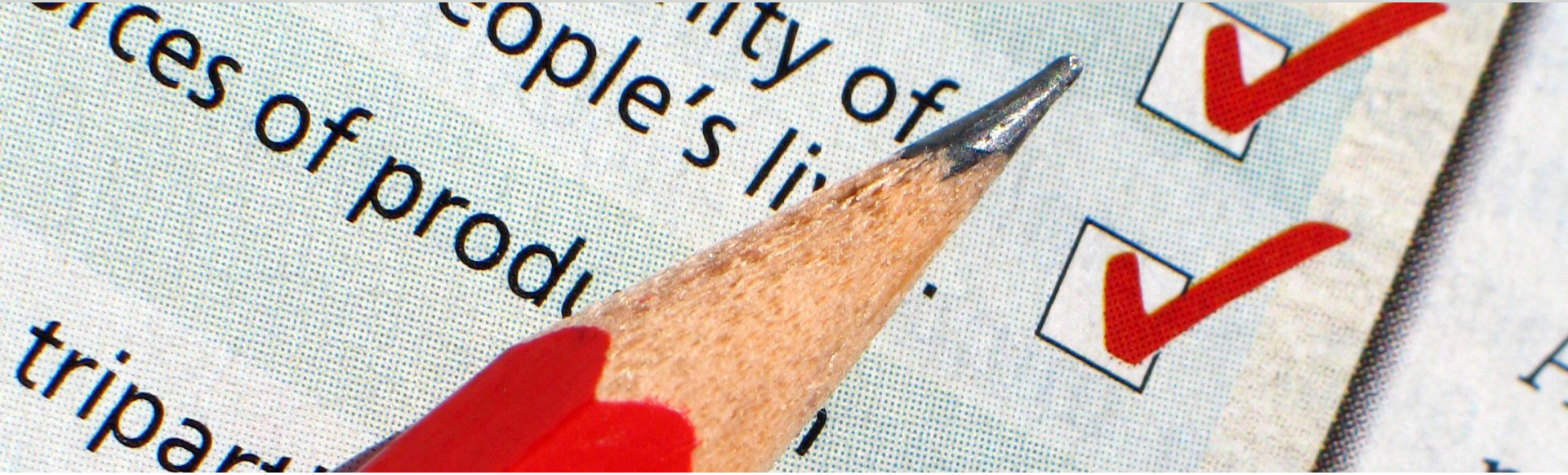

Avaluar l'impacte de les polítiques educatives: conceptes bàsics i aplicacions

Miquel Àngel Alegre, Ivàlua

Barcelona, 23 de setembre de 2016

Quin és l'objectiu de l'avaluació d'impacte?

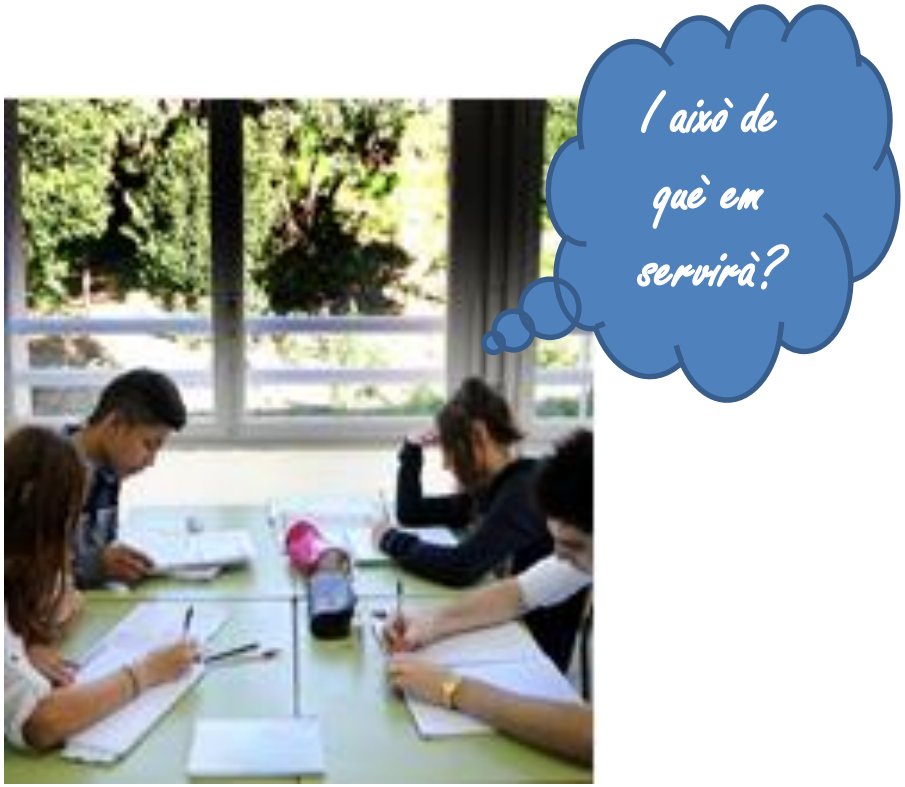

Impacte = Canvi en la realitat del problema exclusivament atribuïble a l'acció del programa

L'avaluació d'Èxit Estiu 2015: alguns resultats

El programa Èxit Estiu

- En marxa des de 2013, a l'estiu de 2016:

  48 instituts / 13 centres concertats de Barcelona; 2.000 alumnes

- Reforç escolar durant vacances estiu per a alumnes de 1r a 4t d'ESO amb matèries a recuperar al setembre
  - ✓ Activitats instructives: 2 hores diàries / tres setmanes (grups reduïts)
  - ✓ Activitats esportives (opcional): ídem
- Objectius: a) Evitar la repetició de curs; b) Millorar el rendiment i les taxes de graduació; c) Prevenir l'abandonament escolar
- Implementació: 1 amic@gran per cada 10 alumnes; coordinadors de centre i coordinadors de zona

Resultats educatius dels participants

Taxa de recuperació total segons assignatures suspeses al juny (públics)

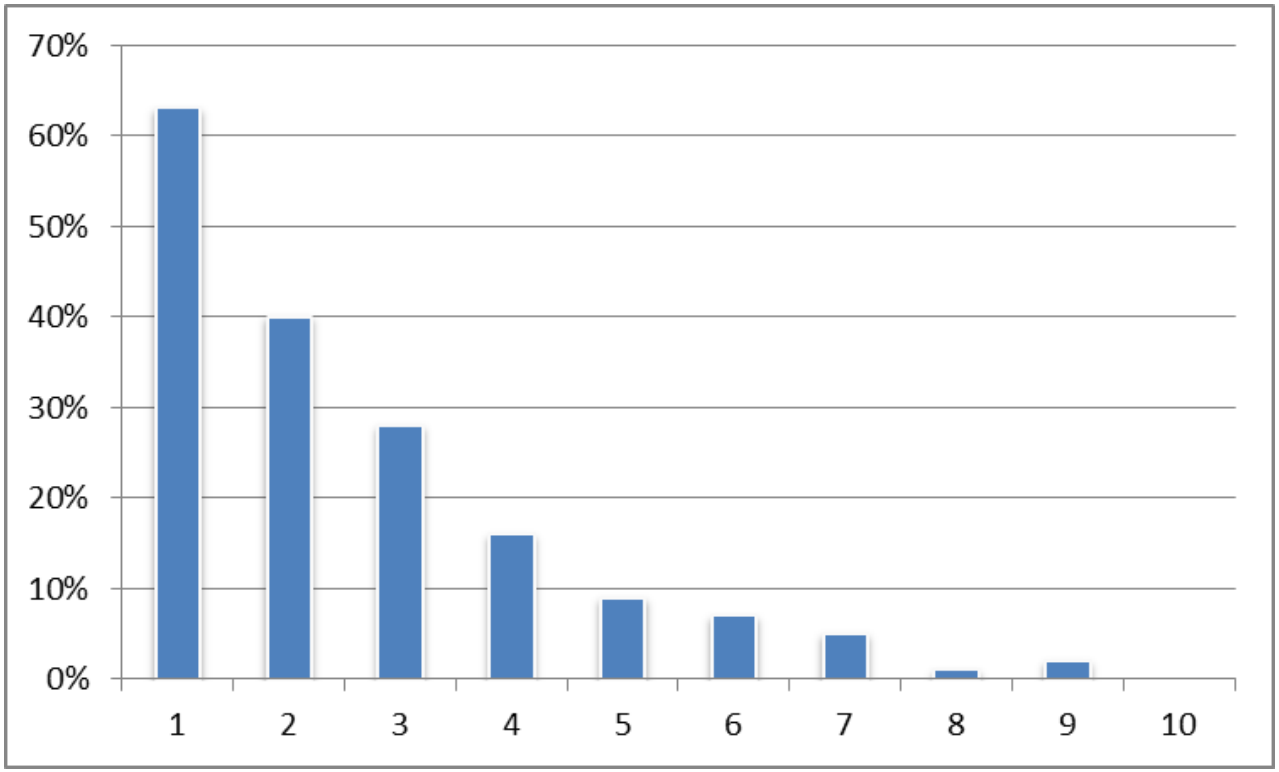

Resultats educatius dels participants

Mitjana d'assignatures recuperades segons assignatures suspeses al juny (públics)

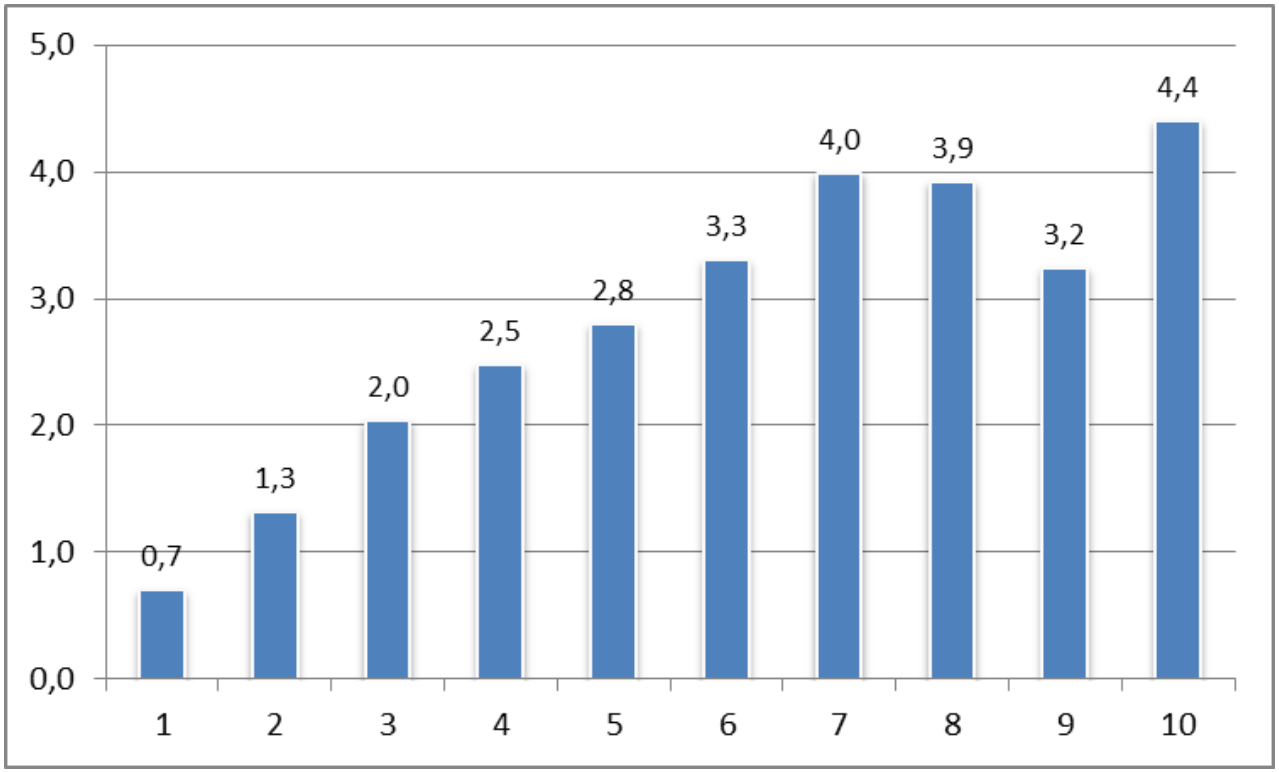

Resultats educatius dels participants

Taxa de promoció/graduació segons assignatures suspeses al juny (públics)

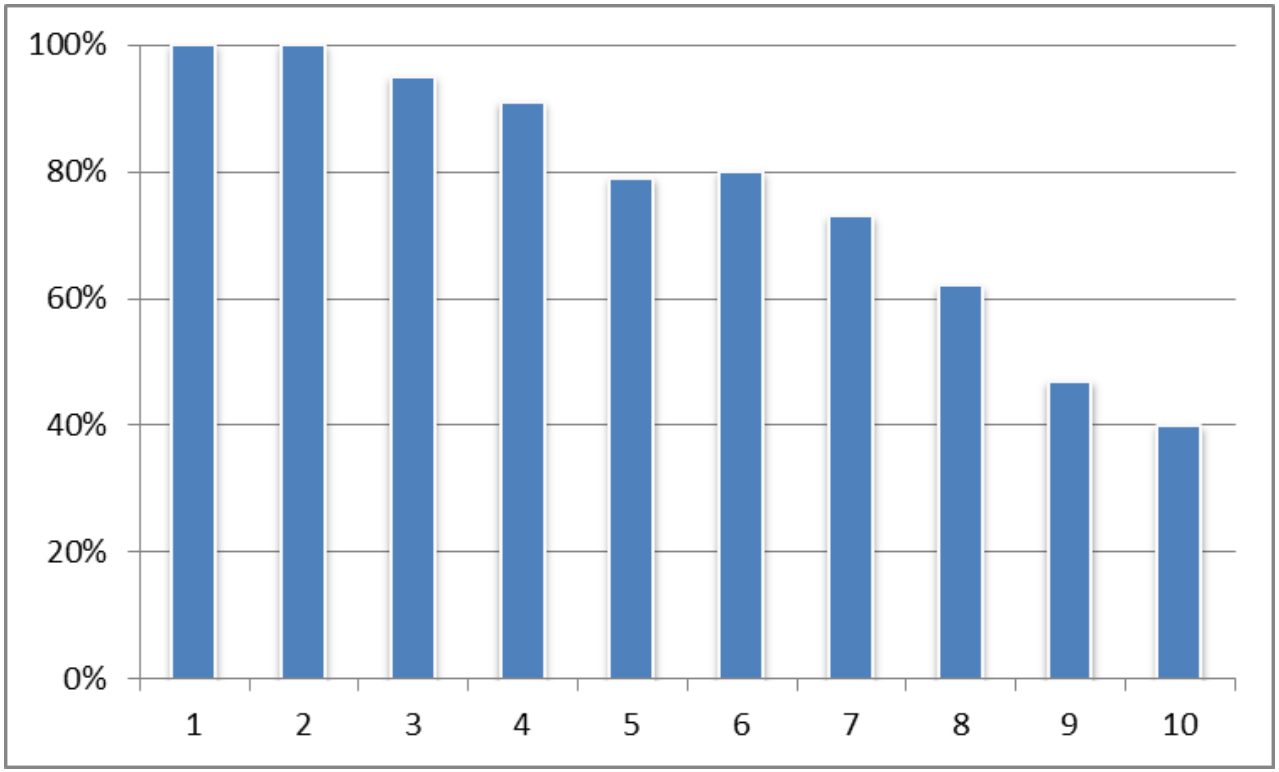

Què ens diuen aquestes dades sobre l'impacte del programa?

RES

L'aproximació "abans-després"

% d'alumnes d'ESO que repeteixen curs. Anys 2011 a 2015

Altres programes educatius?

Canvis en les pràctiques avaluatives?

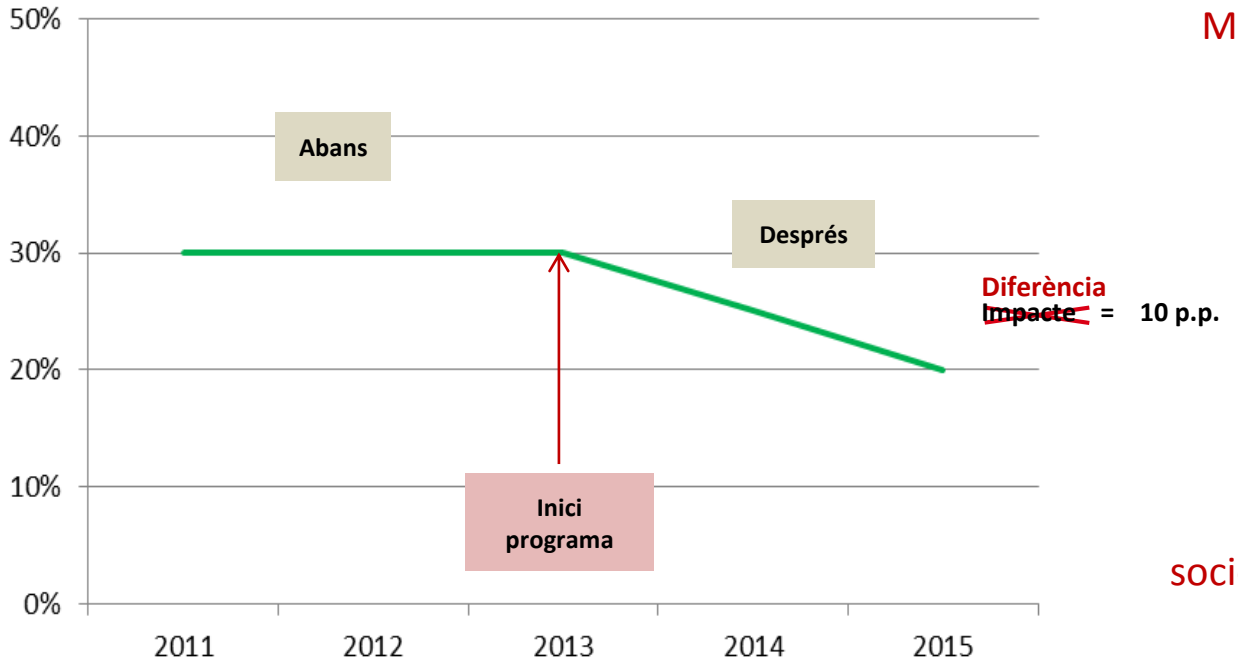

Manca ofertes laborals?

Canvi sociodemogràfic?

El canvi és atribuïble al programa? NO NECESSÀRIAMENT

L'aproximació "abans-després"

% d'alumnes d'ESO que repeteixen curs. Anys 2011 a 2015

Altres programes educatius?

Canvis en les pràctiques avaluatives?

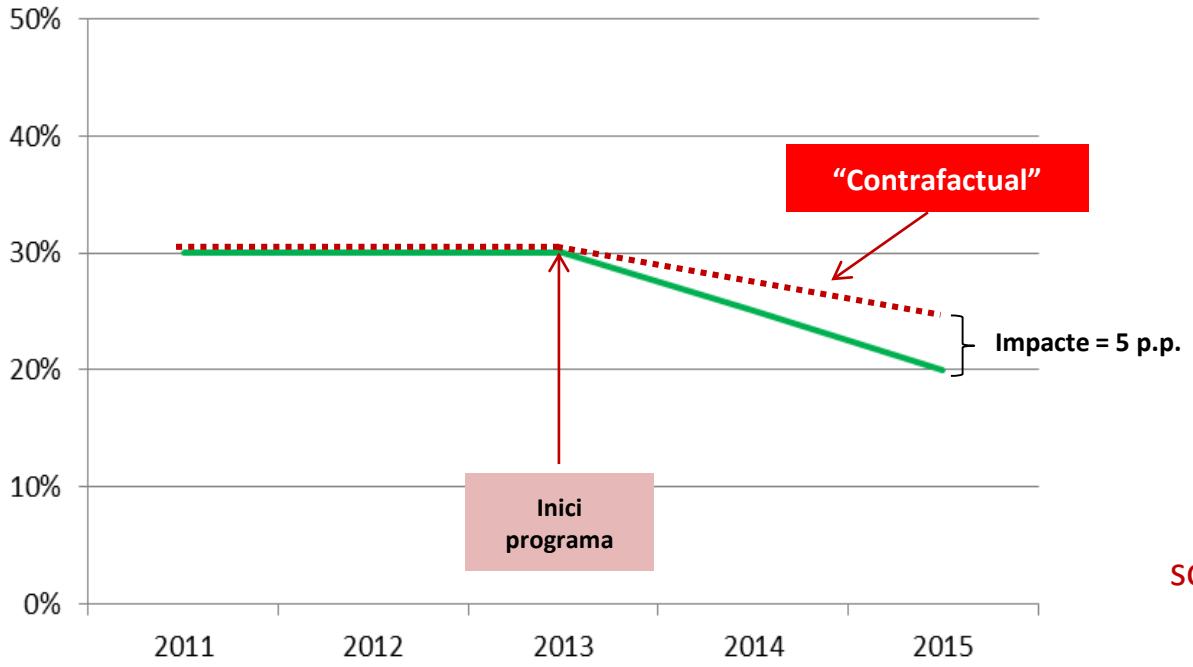

Manca ofertes laborals?

Canvi sociodemogràfic?

El canvi és atribuïble al programa? **En aquest cas, SÍ**

El "grup de comparació"

% d'alumnes d'ESO que repeteixen curs. Alumnes participants vs. no participants (2015)

Diferències motivacionals?

Diferències en implicació familiar?

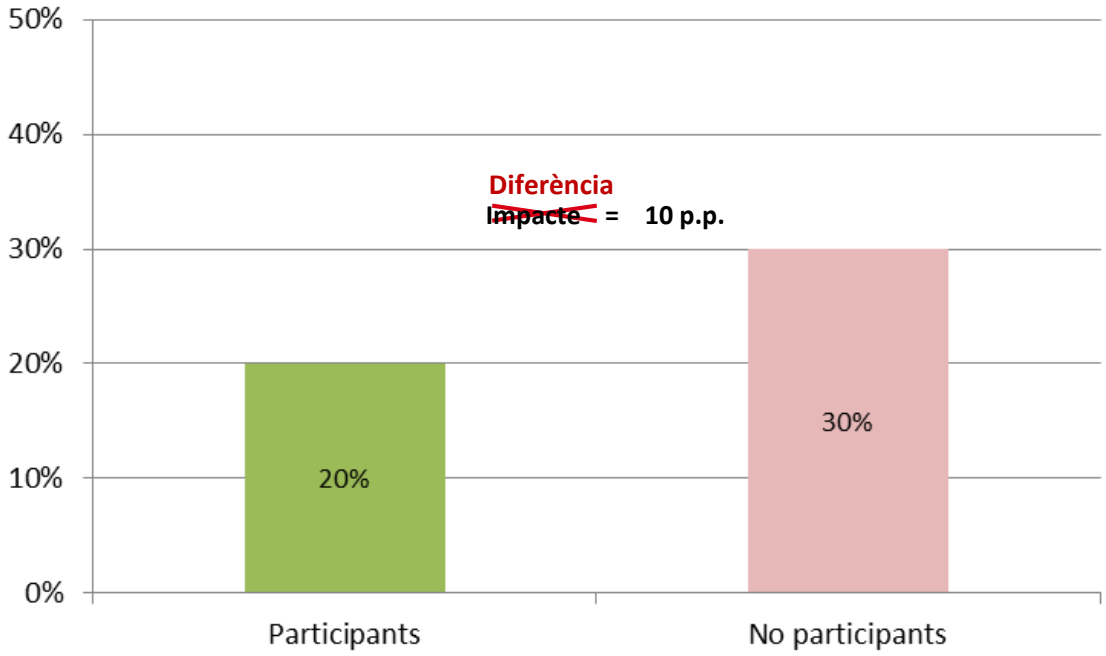

Com s'han escollit els participants?

Diferències acadèmiques?

Diferències socio-demogràfiques?

La diferència és atribuïble al programa? **NO NECESSÀRIAMENT**

El "grup de comparació"

% d'alumnes d'ESO que repeteixen curs. Alumnes participants vs. no participants (2015)

Diferències motivacionals?

Diferències en implicació familiar?

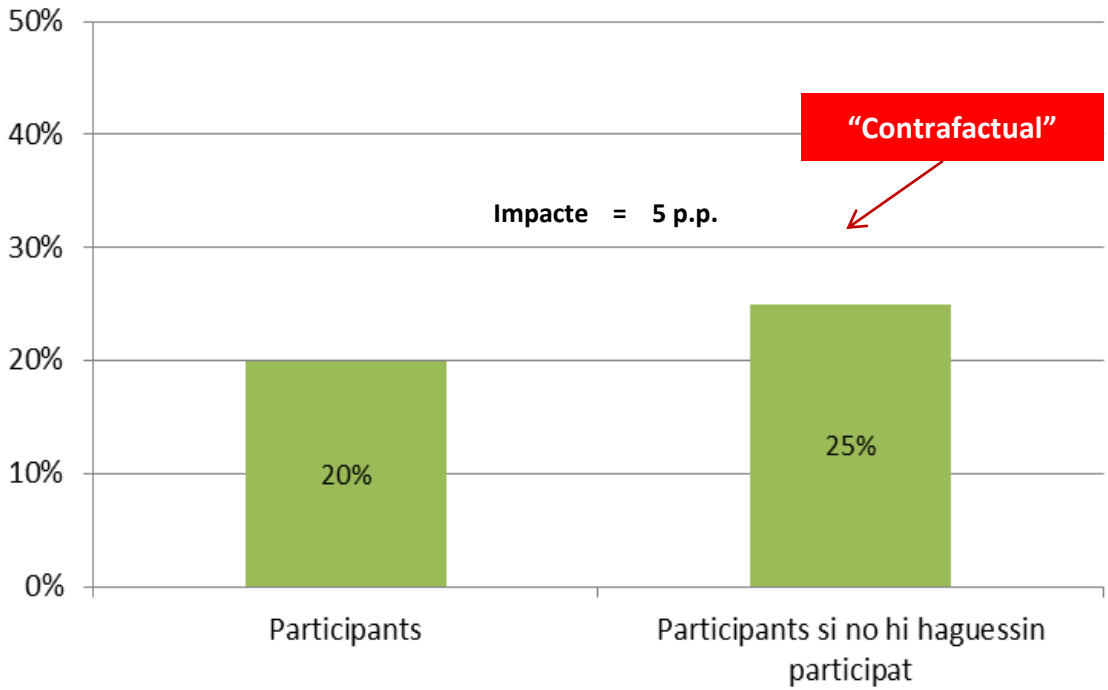

Com s'han escollit els participants?

Diferències acadèmiques?

Diferències socio-demogràfiques?

La diferència és atribuïble al programa? **En aquest cas, SÍ**

"Contrafactual"

?

El "grup de comparació"

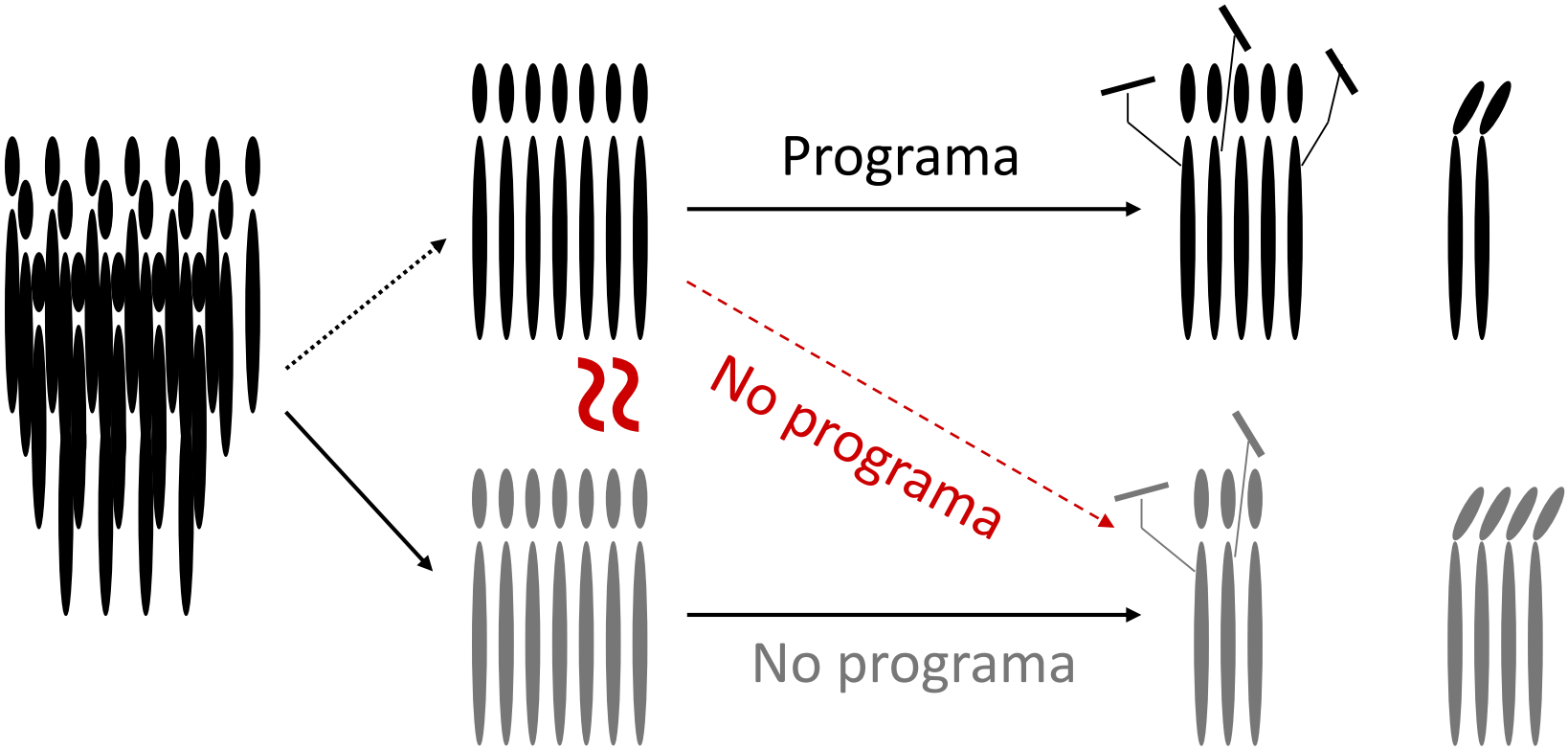

Dissenys / tècniques d'avaluació d'impacte

Dissenys experimentals → aleatorització (sorteig)

- Entre individus, grups, territoris, etc.
- Programa vs. no programa; entre diferents versions del programa; entrada progresiva al programa, etc.

Dissenys no experimentals

- Quasi-experiments → font de variació exògena
- Matching → bones BBDDs amb característiques observables

Experiment Èxit Estiu: enviament SMS

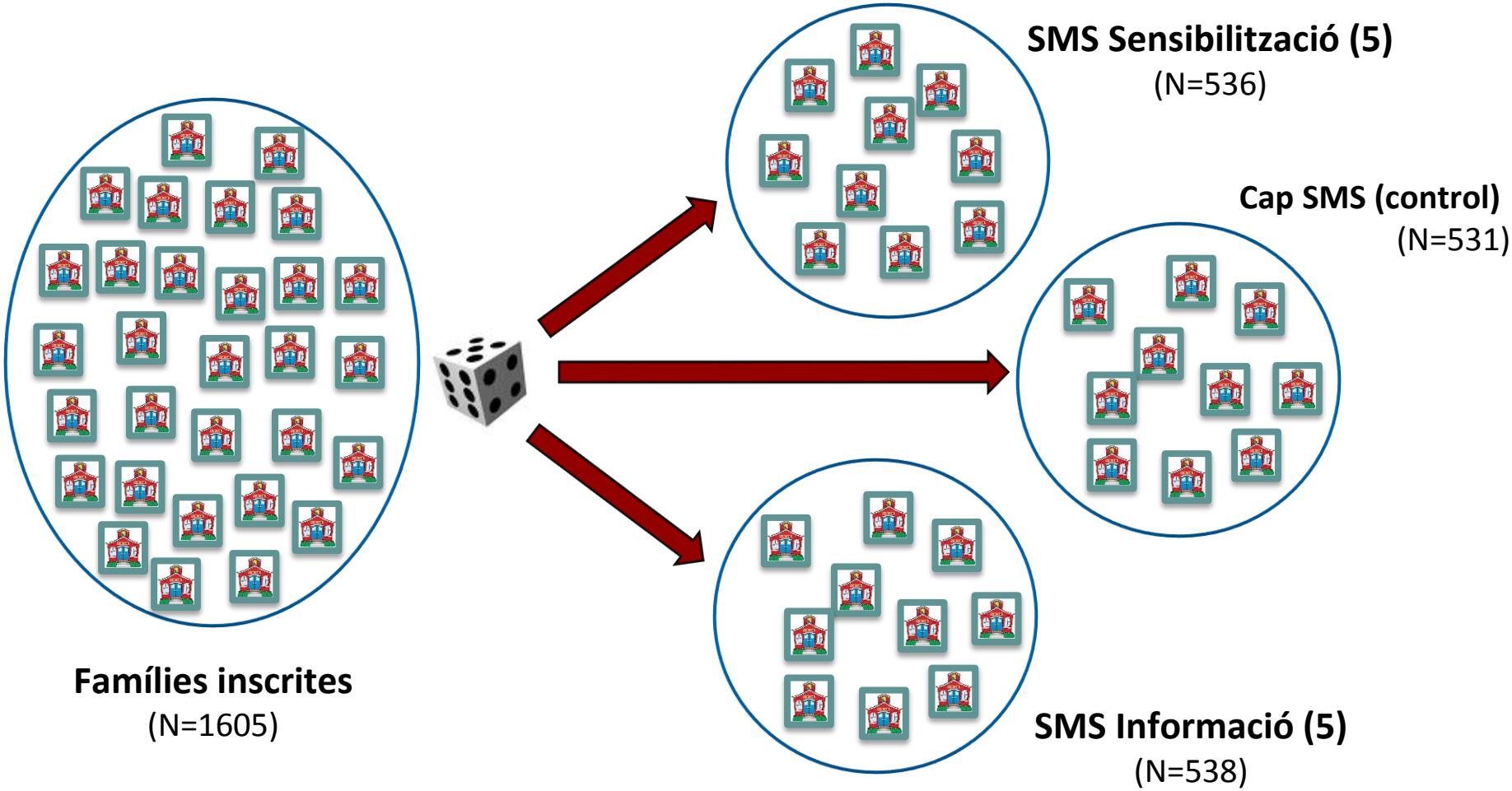

Experiment Èxit Estiu: enviament SMS

Assignatures recuperades

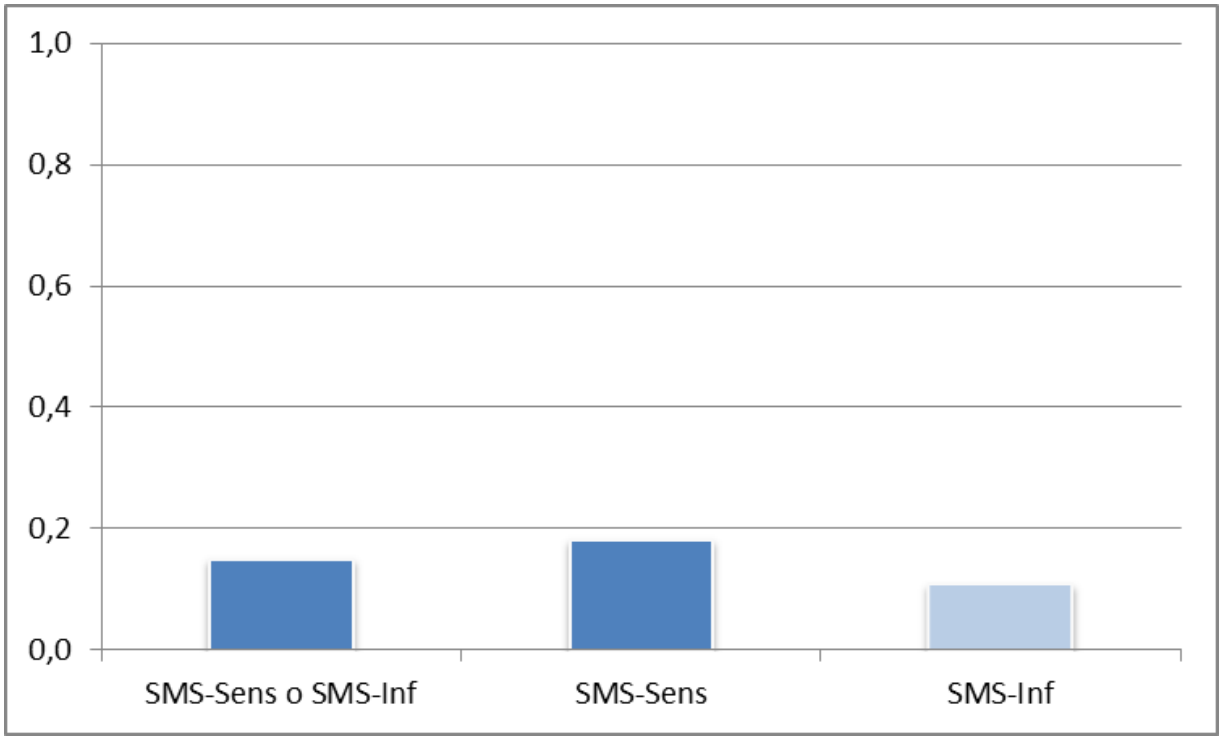

Experiment Èxit Estiu: enviament SMS

Recuperació completa

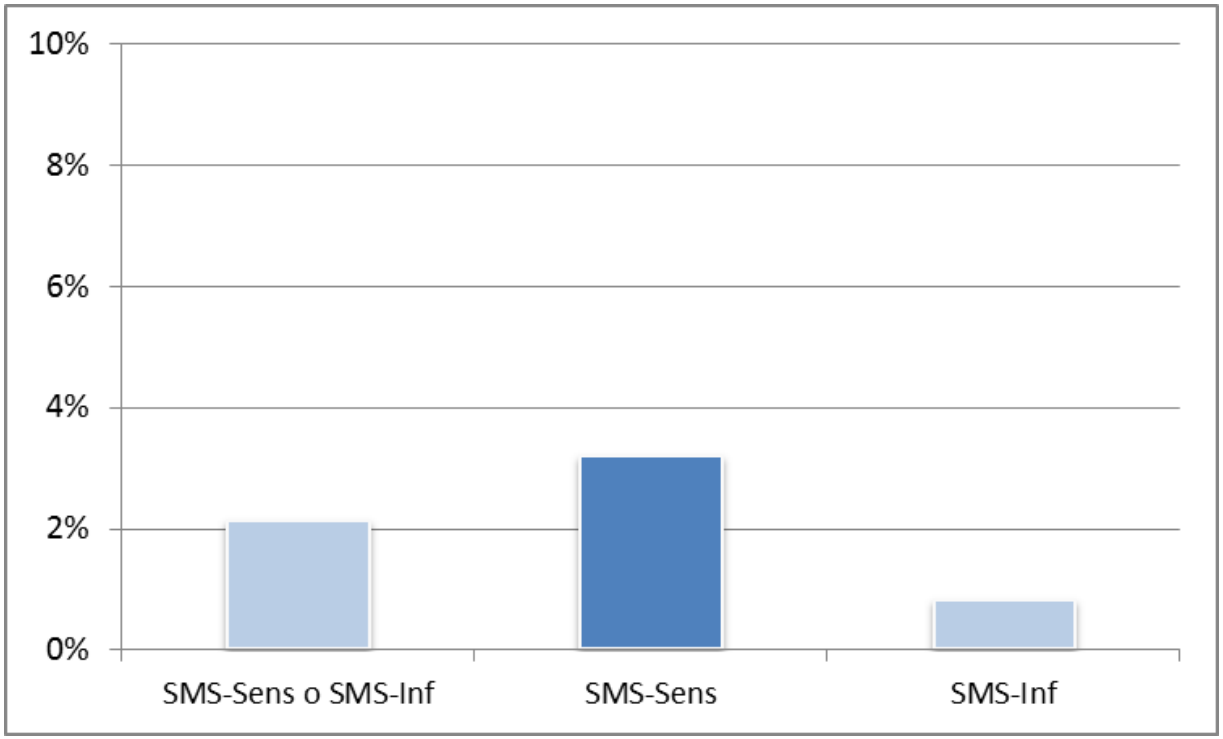

Malauradament…

Ens fem poques preguntes d'impacte (no només en educació)!!

Per què?

Per què no fem més avaluacions d'impacte?

- Per **tradició i cultura política**: més centrats en el procediment i en la "qualitat" que en el rendiment de les accions (efectivitat)
- Implica **reconèixer ignorància**. No sabem si allò que fem, en realitat, funciona, però el procés polític deixa poc marge al dubte
- **Tampoc l'àmbit tècnic és fàcilment permeable** al dubte, per excés de confiança en l'expertesa i experiència directa
- **No hi ha cap incentiu**, ni cap condicionament econòmic ni normatiu a deixar-se avaluar (en termes d'impacte)
- **Tècnicament, no sempre és fàcil avaluar** l'efectivitat de les accions. Calen dades i coneixements teòrico-metodològics
- Avaluar pot implicar **innovar i experimentar** – l'administració és un context "rígid"

Què necessitem per endegar una avaluació d'impacte?

Què necessitem per avaluar l'impacte?

- **"Teoria del canvi" i preguntes d'impacte**
- Bones **mesures d'outcome** (indicadors de resultat)
- **Instruments i fonts d'informació** per al seguiment d'indicadors
- Bona estratègia per a la **definició de grups de comparació** vàlids ("contrafactual")
- **Mostra suficient** (n) de participants / no participants

- Un cert **coneixement estadístic**
- **Ganes i atreviment!**

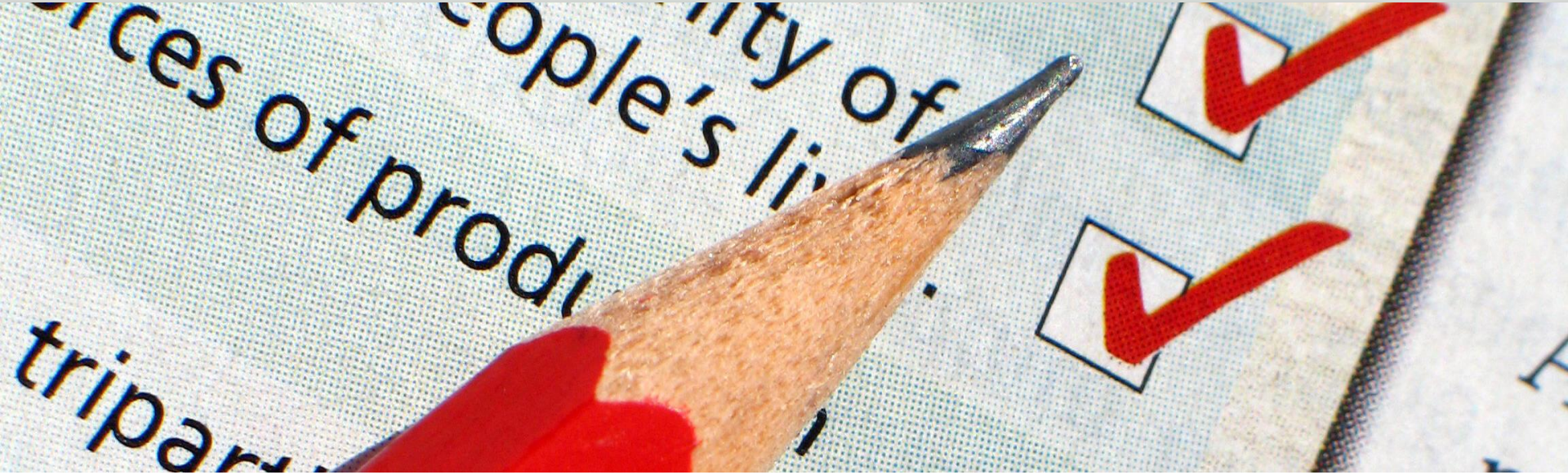

Gràcies!